

Rada Naczelna Polonii Australijskiej

Zarys kalendarium historycznego 1950 - 2021

Przyczynek do historii organizacji

Prezentacja powstała wysiłkiem zespołu:

Porządkowanie materiałów

- Lucyna Artymiuk, Zdzisław Derwiński, Włodzimierz Wnuk
oraz członkowie prezydium Rady Naczelnej Polonii Australijskiej

Szata graficzna i logo

- Witold Skonieczny

Koordynacja, koncepcja i opracowanie - Marian Radny

Prezydium dziękuje za udostępnienie materiałów i fotografii następującym instytucjom, organizacjom i osobom prywatnym:
Muzeum i Archiwum Polonii Australijskiej, „Tygodnik Polski”, PolArt Inc., „Bumerang Polski”, Senat RP, Rada Naczelna Polonii Australijskiej, Polonijna
Agencja Informacyjna, Stowarzyszenie Jezuitów, Stowarzyszenie Księżych Chrystusowców, Bogumiła Filip, Andrzej Alwast, Marek Bartczak, Krzysztof
Łańcucki, Janusz Rygielski, i inni.

Powstanie Rady Naczelnej Polskich Organizacji w Australii (1950)

Deklaracja ideowa (1950)

Rada Naczelna Polskich Organizacji w Australii jest emanacją polskich Organizacji Niepodległościowych (...) stojących na stanowisku pełnej suwerenności Państwa Polskiego i uznających Prezydenta i Rząd Polski w Londynie, jako jedyną legalną władzę Narodu Polskiego.

Reprezentowane w Radzie mogą być tylko takie organizacje, jak wyżej określono, a wykluczone od udziału w niej muszą być organizacje będące agenturami Rządu Warszawskiego lub organizacje będące rzecznikami jakiegokolwiek totalitaryzmu. Ta „demokratyczność” (...) jest jedyną postawą polityczną Rady. Poza tym Rada jest apolityczna i ponadpartyjna, a w łonie jej nie będzie oficjalnie żadnych grup reprezentujących jakiekolwiek stronnictwa polityczne. (...)

Rada Naczelna Polskich Organizacji w Australii nie stanie się nigdy narzędziem w ręku jakiejkolwiek partii politycznej w Australii.

Uczestnicy pierwszego Zjazdu Rady Naczelnej Polskich Organizacji w Australii, Sydney, 6-7 stycznia 1950

KALENDARIUM

1946 Rząd australijski cofa uznanie rządowi RP na uchodźstwie i nawiązuje stosunki dyplomatyczne z prosowieckim rządem w Warszawie

1950 Powołanie Tymczasowego Prezydium Rady Naczelnej Polskich Organizacji w Australii (RNPOwA). Deklaracja Ideowa organizacji wyklucza możliwość współpracy z rządem komunistycznym w Warszawie; określa jednocześnie, że celem jej działalności jest walka o niepodległość i suwerenność Polski.

Nadrzędne cele działalności Rady to walka o niepodległość i suwerenność Polski oraz propagowanie i utrwalanie tradycji i kultury polskiej wśród Polonii w Australii.

W latach 1950-1990 tym celom podporządkowano współpracę Rady i jej organizacji członkowskich z Polonią na świecie, duszpasterstwem polonijnym, delegaturą rządu RP na uchodźstwie, polskimi organizacjami kombatanckimi oraz z rządem australijskim.

Po roku 1990 Rada i jej organizacje członkowskie wspierają przemiany demokratyczne w Polsce a dotychczasowa współpraca poza granicami Australii rozszerza się na organizacje rządowe i pozarządowe niepodległej Polski.

Druga dekada XXI wieku wyznacza nowy etap w historii Rady Naczelnej – poszukiwanie tożsamości, partnerstwa oraz podmiotowości w relacjach z Australią, Polską i Polonią świata.

Organy statutowe i doradcze Rady Naczelnej (1)

W 2004 roku Rada Naczelna Polskich Organizacji w Australii zmieniła nazwę na - Rada Naczelna Polonii Australijskiej i Nowozelandzkiej.

Od roku 2010 Rada działa pod nazwą
RADA NACZELNA POLONII AUSTRALIJSKIEJ (RNPA).

W strukturze Rady Naczelnej nadrzędną rolę pełni Zjazd Delegatów.

Organem wykonawczym Rady jest prezydium.

Prezes i wiceprezes Rady wybierani są w głosowaniu podczas zjazdów wyborczych.

Kolejne zjazdy delegatów / rok zjazdu / miejsce zjazdu / wybrani bądź urzędujący prezesi/wiceprezesi Rady:

I /1950 /Sydney /A.Poniński/J.Rakowski/
II /1951 /Sydney /A.Poniński/
III /1952 /Sydney /A.Poniński/T.Naklicki/
J.Żongołłowicz
IV /1953 /Sydney /J.Kleeberg/E.Trawiński/
A.Morawski
V /1954 /Sydney /J.Kleeberg/
VI /1955 /Sydney /J.Kleeberg/
VII /1956 /Sydney /J.Kleeberg/A.Raciński/
Z.Przybyłkiewicz/S.De Waldorf
VIII /1958 /Sydney /A.Raciński/
IX /1960 /Sydney /J.Kleeberg/
X /1962 /Sydney /J.Kleeberg/
XI /1964 /Sydney /J.Kleeberg/
XII /1967 /Sydney /J.Kleeberg/T.Saryusz-Bielski/
S.Stefaniak
XIII /1969 /Sydney /J.Kleeberg/A.Sochacki
śmierć J.Kleeberga /1970/ J.Dunin-Karwicki
XIV /1971 /Sydney /A.Raciński/J.Dunin-Karwicki
XV /1973 /Canberra /E.Hardy/J.Dunin-Karwicki
XVI /1975 /Newcastle /E.Hardy/R.Treister
XVII /1977 /Sydney /E.Hardy/R.Treister
XVIII /1979 /Melbourne /K.Łańcucki/F.Gumołka

XIX /1981 /Adelajda /K.Łańcucki/F.Gumołka
XX /1983 /Melbourne /K.Łańcucki/J.Kuszel
XXI /1985 /Melbourne /K.Łańcucki/J.Kuszel
XXII /1987 /Sydney /K.Łańcucki/M.Krupska
XXIII /1989 /Sydney /K.Łańcucki/M.Krupska
XXIV /1991 /Sydney /K.Łańcucki
XXV /1993 /Adelajda /K.Łańcucki/
W.Gorski
XXVI /1994 /Sydney /K.Łańcucki/W.Gorski
XXVII /1995 /K.Łańcucki/R.Majchrzak
XXVIII /1996 /K.Łańcucki/R.Majchrzak
XXIX /1997 /Adelajda /R.Majchrzak/
J.Rygielski
XXX /1998 /Sydney /R.Majchrzak/
J.Rygielski
XXXI /1999 /Canberra /J.Rygielski/
L.Artymiuk
XXXII /2000 /Sydney /J.Rygielski/
L.Artymiuk
XXXIII /2001 /Melbourne /J.Rygielski/
L.Artymiuk
XXXIV /2002 /Canberra /J.Rygielski
XXXV /2003 /Brisbane/ J.Rygielski

Znak czasu
Pandemia
COVID 19.
52. Zjazd
Delegatów
Rady
Naczelnej
(2020) odbył
się w trybie on
line za
pośrednictwem
komunikatora
internetowego
Zoom.

XXXVI /2004 /Adelajda /J.Rygielski
XXXVII /2005 /Melbourne /J.Rygielski/A.Alwast
XXXVIII /2006 /Canberra /J.Rygielski/A.Alwast
XXXIX /2007 /Sydney /A.Alwast/I.Szymańska
XL /2008 /Canberra /A.Alwast/I.Szymańska
XLI /2009 /Canberra /A.Alwast/I.Szymańska
XLII /2010 /Canberra /A.Alwast/I.Szymańska
XLIII /2011 /Canberra /J.Rygielski/L.Wikarjusz
XLIV /2012 /Brisbane /J.Rygielski/L.Wikarjusz
XLV /2013 /Brisbane /L.Wikarjusz/T.Prokop
XLVI /2014 /Canberra /L.Wikarjusz/T.Prokop/
M.Kwiatkowska
XLVII /2015 /Brisbane /L.Wikarjusz/M.Kwiatkowska
XLVIII /2016 /Brisbane /L.Wikarjusz/M.Kwiatkowska
XLIX /2017 /Brisbane /M.Kwiatkowska/M.Radny
L /2018 /Sydney /M.Kwiatkowska/M.Radny
LI /2019 /Brisbane /M.Kwiatkowska/M.Radny
LII /2020 /(On line) /M.Kwiatkowska/M.Radny

W latach 1961-95 odbywały się również regularne Zjazdy Prezesów Organizacji Członkowskich Rady Naczelnej zaś w 1966 r. zwołano w Sydney specjalny, Milenijny Zjazd Delegatów Rady Naczelnej.

Organy statutowe i doradcze Rady Naczelnej (2)

Wybieralnymi organami statutowymi Rady są Komisja Rewizyjna i Komisja Arbitrażowa, których członkowie wyłaniani są przez Zjazd Delegatów.

W historii Rady pojawia się, i z czasem znika, bądź ewoluuje do niezależnej formy organizacyjnej, szereg podmiotów wykonawczych i doradczych Rady powoływanych na potrzeby czasu i bieżących wydarzeń. Były to m.in.:

1950 - Komisja ds. opracowania Deklaracji Ideowej. Przekształcona z czasem w Komisję Organizacyjno – Statutową i ostatecznie w Komisję Statutową. Tylko od roku 2002 Zjazd Delegatów powoływał Komisję Statutową 11 razy w celu wprowadzenia do statutu uzupełnień lub poprawek

1951 - Biuro Prasowo-Informacyjne Polonii Australijskiej z zadaniem śledzenia australijskich publikacji medialnych dotyczących Polski i Polonii oraz uzgadniania z prezydium Rady formy reakcji na nie. Znane z zaangażowania w obronę dobrego imienia Polski i Polaków Od **1999** Komisja Dobrego Imienia Polski i Polaków

1952 - Komitet Redakcyjny biuletynu Rady Naczelnej w języku angielskim

1952 - Komisja Oświatowa, połączona w latach późniejszych z Komisją Kulturalno-Oświatową oraz Młodzieżową

1955 - Komisja Młodzieżowa, w dorobku której jest organizacja dwóch Zjazdów Młodzieży Polonijnej (1966 i 1982)

1956 - Komisja Gospodarcza, później Komisja Budżetowo-Skarbowa

1956 - Komisja Ideologiczno-Polityczna; określa postawę ideologiczno-polityczną Rady. Tezy przygotowywane przez Komisję poddawano pod dyskusję i aprobatę Delegatom Zjazdów

1962 - Komisja Oświatowa Polonii Australijskiej (KOPA) z zadaniem koordynacji polonijnej edukacji w Australii. KOPA jest najdłużej działającą Komisją Rady

1964 - Komitet Organizacyjny świeckich obchodów Milenium

1964 - Centralny Komitet Funduszu Wieczystego; zajmował się inwestycją kapitału funduszu i przydziału dotacji. Przekształcony z czasem w Komitet Administratorów Funduszu Wieczystego a od 2019 roku w Komitet Doradczy Funduszu Wieczystego Rady Naczelnej Polonii Australijskiej

1973-75 - Wydział Spraw Australijskich i Emigracyjnych

1979 - Komisja Statystyczna ds. ewidencji stanu posiadania Polonii w Australii

1987 - Komisja ds. Społecznych i Emerytów

1989 - Likwidacja Komisji ds. Imigracji

1993 - Komisja Pomocy Polakom na Wschodzie. Pod hasłem „*Oni Polski nie zapomnieli*” – *nie zapominajmy o nich*” organizuje pomoc ośrodkom polskim na Wschodzie

2018 - Reaktywowanie Zjazdów Prezesów Organizacji Polskich Rady Naczelnej w Australii (zwoływanych w latach 1961-95 jako ciała doradczego prezydium) pod nazwą - Spotkania Liderów Organizacji Członkowskich Rady Naczelnej

2018 - 21 Odbyły się cztery (4) spotkania Liderów Organizacji Członkowskich Rady Naczelnej

2020 - Powołano dwa zespoły robocze zajmujące się bieżącymi, ważnymi problemami z jakimi boryka się Polonia australijska:

1. Zespół Roboczy ds. Majątku Polonijnego i Sukcesji
2. Zespół Roboczy ds. Promocji Dziedzictwa Kulturalnego Polonii Australijskiej związanej z Górą Kościuszki

Ewolucja działań niektórych Komisji Rady w przedsięwzięcia regularne i systemowe prowadzi do powołania niezależnych podmiotów organizacyjnych, np.

Komisja Festiwalu PolArt

przekształca się w 2016 roku w niezależną organizację

Polish Visual and Performing Arts in Australia & New Zealand Inc. (PolArt Inc.)

i staje się jedną z organizacji członkowskich Rady Naczelnej.

Polonia Świata (1)

Projekt (autorstwa prezydium Rady Naczelnej) Tymczasowej Deklaracji Ideowej Światowej Organizacji Polonijnej (1962)

- a. zmanifestowanie istnienia wielomilionowej rzeszy polskiej osiadłej za granicą i jej wspólnego oblicza o charakterze niepodległościowym;
- b. stworzenie i podtrzymanie solidarności wobec najważniejszych zagadnień polskich doby obecnej;
- c. stworzenie organu porozumiewawczego w sprawach wykraczających ponad zainteresowania społeczności polskich w poszczególnych krajach;
- d. powołanie do współpracy nowych sił, uzyskanie poważniejszych środków i instrumentów działania wobec opinii publicznej na rzecz akcji w sprawach polskich;
- e. zabezpieczenie i rozwój stanu posiadania emigracji polskiej w poszczególnych krajach w oparciu o organizację o charakterze światowym.

IV. Zjazd Rady Naczelnej Organizacji Polonijnej w Australii — Sydney, 3 stycznia 1953 r. Od lewej: Janina Rejmanowa (delegatka Zw. Polaków w Wiktorii), ambasador Alfred Poniński, I sekretarka Zjazdu W. Millerowa, Tadeusz Choroś, Piotr Połacik (delegat Zw. Polaków w Hobart), II sekretarka Zjazdu N.N., Stefan Gorzki (delegat Zw. b. Kompanii Wartowniczych), Lech Paszkowski (delegat Związku Polaków w Wiktorii).

IV. Zjazd Rady Naczelnej Polonijnej Organizacji w Australii, Sydney (1953).

Prezes RNPO) Alfred Poniński (1950-53) były ambasador Polski w Czongkingu (China).

Prezes RNPO płk. Andrzej Raciński (1959-60, 1971-73) kawaler orderu Virtuti Militari.

KALENDARIUM

1953-54 Udział Rady Naczelnej w rozmowach o powołaniu Światowej Organizacji Polonijnej (inicjatywa Kongresu Polonii Kanadyjskiej)

1957 Akcja pomocy polskim repatriantom ze Związku Sowieckiego

1969 Uchwała rządu RP na emigracji o potrzebie powołania Światowej Organizacji Polonijnej

1970 Prezydium Rady Naczelnej postuluje natychmiastowe powołanie Kongresu Polonii Światowej

1974 Rada Naczelna organizuje w Sydney Kongres Rad Naczelnych Społeczeństw Środkowo-Wschodniej Europy z udziałem organizacji estońskich, białoruskich, litewskich i ukraińskich. Organizacja wspólnego frontu niepodległościowego

1975 Prezes Rady Naczelnej E. Hardy uczestniczy w konferencji „Polonia '75” w Waszyngtonie z udziałem przedstawicieli Argentyny, Austrii, Belgii, Francji, Kanady, Niemiec Zachodnich, Stanów Zjednoczonych, Szwajcarii, Wielkiej Brytanii i Włoch

1975 Wizyta premiera rządu RP na uchodźstwie, dr A. Urbańskiego w Australii. Premier przyjęty zostaje przez premierów stanowych, przedstawicieli parlamentu oraz sił zbrojnych Australii

1976 Prezes *World Freedom League*, P.A. Pearson, odznaczony Złotym Krzyżem Zasługi RP

1977 Prezydium Rady współpracuje z przedstawicielami narodowości Europy środkowo-wschodniej, a przede wszystkim z Australijską Federacją Narodów Ujarzmionych

1976-78 Udział przedstawicieli Rady w konferencjach *World Anti-Communist League* w Seulu, Taipei i Waszyngtonie.

Rada Koordynacyjna Polonii Wolnego Świata powstaje dopiero w 1978 roku, ale od momentu pojawienia się idei utworzenia organizacji (Polonia kanadyjska, 1953) Rada Naczelna staje się jej żarliwym orędownikiem a potem aktywnym członkiem.

Polonia Świata (2)

Myśląc o przyszłości nie można odcinać tych korzeni, z których się wyrasta, bo one są kluczem do zrozumienia nas samych.

(Jan Paweł II, do Rady Koordynacyjnej Polonii Wolnego Świata, 1979)

II Zjazd Polonii Wolnego Świata w Londynie. Prezes Rady (K.Łańcucki) wybrany na jednego z pięciu członków Prezydium Rady. Pozostali członkowie to prezesi Polonii Amerykańskiej, Kanadyjskiej, Brytyjskiej i Francuskiej (1984).

Delegacja Rady Naczelnej u prezydenta RP na uchodźstwie W. Raczyńskiego. Od prawej stoją - E.Hardy, prezes RNPA w latach 1973-79 i delegat rządu RP na Australię, NN, K.Łańcucki, ówczesny prezes RNPA (1984).

Rada Koordynacyjna Polonii Wolnego Świata (Washington, 1989).
Od lewej:
B.Natanek (Francja),
K.Łańcucki (Australia),
Alojzy Mazewski (USA).

Zebranie Rady Koordynacyjnej Polonii Wolnego Świata. Od lewej: Bolesław Natanek — prezes Kongresu Polonii Francuskiej, Krzysztof Łańcucki — prezes Rady Naczelnej Polskich Organizacji w Australii, Stanisław Orłowski — prezes Kongresu Polonii Kanadyjskiej i przewodniczący Rady Koordynacyjnej Polonii Wolnego Świata, Edward Moskal — prezes Kongresu Polonii Amerykańskiej, Artur Rynkiewicz — prezes Zjednoczenia Polskiego w Wielkiej Brytanii.
(„Tygodnik Polski” — 21 października 1989 r.)

Rada Naczelna inicjuje powołanie Kongresu Rad Naczelnych Społeczeństw Środkowo-Wschodniej Europy (1974). Na wniosek prezesa Rady Naczelnej (E. Hardy) w Radzie Koordynacyjnej Polonii Wolnego Świata powstaje Komisja ds. Społeczeństw Środkowo-Wschodniej Europy (1978).

KALENDARIUM

1978 I Zjazd Polonii Wolnego Świata „Polonia ‘78 - Polonia Jutra” w Toronto. Delegaci z Afryki Południowej, Australii, Argentyny, Austrii, Belgii, Brazylii, Danii, Francji, Holandii, Kanady, Niemiec Zachodnich, Nowej Zelandii, USA, Szwajcarii, Szwecji, Urugwaju, Wielkiej Brytanii i Włoch powołują Radę Koordynacyjną Polonii Wolnego Świata
1983, 1987, 1988 Prezes Rady Naczelnej uczestniczy w spotkaniach Rady Koordynacyjnej Polonii Wolnego Świata w Toronto, Paryżu i Rising Sun (USA)
1983 Były wiceprezes RNPA, wydawca i redaktor „Wiadomości Polskich” J.Dunin-Karwicki, jako pierwszy Polak w historii otrzymuje od Naczelnego Komitetu Wyzwolenia Litwy odznaczenie za krzewienie przyjaźni polsko-litewskiej. Dunin-Karwicki przekonywał, że Litwini mają prawo do historycznej stolicy, Wilna
1984 Delegacja Rady Naczelnej uczestniczy w II Zjeździe Polonii Wolnego Świata w Londynie. Prezes Rady Naczelnej (K.Łańcucki) zostaje wybrany członkiem prezydium Rady
1988 Prezydent RP na uchodźstwie K.Sabbat z wizytą w Australii
1989 Prezes Rady Naczelnej (K.Łańcucki) przewodniczy III Światowemu Zjazdowi Wolnych Polaków w Londynie
1989 Udział delegacji Rady Naczelnej w konferencjach Rady Koordynacyjnej Polonii Wolnego Świata „Kraj-Emigracja” w Toronto
1992 III Zjazd Rady Polonii Wolnego Świata (Kraków) – Rada przyjmuje nową nazwę - Rada Polonii Świata
1993-2021 Przedstawiciel Rady Naczelnej Polonii Australijskiej otrzymuje stałe miejsce w prezydium Rady Polonii Świata.

Polonia Świata (3)

Mieszkamy i pracujemy poza Krajem. Teraz przebywamy w Polsce. Cieszymy się nią, jej smakiem i dostępną obfitością bo w domu tego nie ma.

(Z trybuny Sejmiku Polonijnego podczas V Zjazdu Polonii i Polaków z Zagranicy)

Sejmik Polonijny podczas V Zjazdu Polonii i Polaków z Zagranicy (2018).

Prezes RNPA A.Alwast (2007-2011) i prezes Kongresu Polonii Amerykańskiej, F.Spula (III Zjazd Polonii 2007).

IV Zjazd Polonii i Polaków z Zagranicy (2012). T.Prokop, I.Szymańska, L.Wikarjusz, prezes RNPA w latach 2013-17.

Delegacja Polonii australijskiej na V Zjeździe Polonii i Polaków z Zagranicy (2018).

Prezes RNPA M.Kwiatkowska (2017-) składa sprawozdanie z Forum Sportu i Turystyki podczas sesji Sejmiku Polonijnego V Zjazdu Polonii i Polaków z Zagranicy (2018).

KALENDARIUM

1990 Konferencja „Kraj – Emigracja” w Rzymie zorganizowana przez Radę Koordynacyjną Polonii Wolnego Świata, Senat RP i Stowarzyszenie „Wspólnota Polska”

1992 I Zjazd Polonii i Polaków z Zagranicy (Kraków)

1992 I Zjazd Rady Polonii Świata (Kraków)

1992 II Zjazd Rady Polonii Świata „Polskość niejedno ma imię” (Lublin)

1994 II Zjazd Polonii i Polaków z Zagranicy (Warszawa-Pułtusk-Kraków-Częstochowa)

1997 III Zjazd Rady Polonii Świata

„Gdańsk 97 - Okno na świat - wczoraj, dziś i jutro”

1998 Jubileuszowy Walny Zjazd Rady Polonii Świata „Opaszmy ziemskie kolisko” (Budapeszt)

2002, 2007, 2013, 2017, 2018 Walne Zjazdy Rady Polonii Świata (Pułtusk)

2002 Sejm RP ustanawia dzień 2 Maja Dniem Polonii i Polaków za Granicą

2007 III Zjazd Polonii i Polaków z Zagranicy (Warszawa, 400 uczestników z 60 krajów).

Wicepreses RNPA I.Szymańska przewodniczy Komisji ds. Promocji Kultury Polskiej za Granicą i Ochrony Dziedzictwa Narodowego na Obczyźnie.

2012 IV Zjazd Polonii i Polaków z Zagranicy (Warszawa, 300 delegatów z 44 krajów). Delegatami są członkowie prezydium RNPA – I.Szymańska

przewodniczy Komisji Młodzieżowej a T.Prokop przedstawia referat nt. młodzieży polonijnej

2018 V Zjazd Polonii i Polaków z Zagranicy (Warszawa). Udział bierze 18 delegatów Rady Naczelnej. Prezes M.Kwiatkowska koordynuje Forum Sportu i Turystyki, wiceprezes M.Radny koordynuje Forum Nauki

2018 Walny Zjazd Rady Polonii Świata w Warszawie uchwala nowy statut organizacji

2019 II Forum Nauki Polonijnej (Pułtusk). Z ramienia Rady Polonii Świata forum koordynuje wiceprezes RNPA, M.Radny.

Począwszy od 1992 roku spora część organizacyjnej aktywności Polonii skupionej w Radzie Polonii Świata przenosi się do Polski. Dotyczy to przede wszystkim Zjazdów Polonii i Polaków z Zagranicy, zjazdów Rady Polonii Świata, również polonijnych konferencji tematycznych, jubileuszowych, etc. organizowanych w Polsce z funduszy Senatu RP w ścisłej współpracy ze Stowarzyszeniem „Wspólnota Polska”.

Polska (1)

W Polsce bije serce Świata
(Norman Davis)

Stan Wojenny. Do największych protestów z udziałem m.in. Jeffa Kennetta (wiktoriański minister imigracji i spraw etnicznych, późniejszy premier Wiktorii), Barry'ego Jonesa (przewodniczący Australijskiej Partii Pracy), Bruce'a Ruxtona (prezes RSL), Boba Hawke'a (przewodniczący Australijskiej Centrali Związków Zawodowych, późniejszy premier Australii), doszło w Melbourne w stanie Wiktorii 14 i 19 grudnia 1981 r. i 30 stycznia 1982 r..

Bob Hawke, przyszły premier federalnego rządu w Australii i znany pianista australijski oraz przyjaciel Polski, Roger Woodward, w koszulkach „Solidarność” (1981).

Przekazanie gen. J. Kleebergowi przez amb. A. Ponińskiego daru czytelników „Tygodnika Polskiego” – dzieła „Birds of Australia” autorstwa Gracjana Broinowskiego - dla Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego (KUL). Pierwszy dar Polonii dla wyższej uczelni w Polsce (1966).

W latach 1950-89 postawa Rady i jej organizacji członkowskich w stosunkach z Polską wykształciła trzy zasadnicze nurty działań – zwalczanie komunistycznego reżimu w Polsce oraz wszelkich oznak jego działalności w Australii i na świecie, akcje protestacyjne i solidarnościowe na rzecz rodaków walczących z reżimem w Polsce oraz akcje pomocy dla walczących z reżimem i poszkodowanym przez reżim oraz kataklizmy.

KALENDARIUM

- 1956** Bunt robotników w Poznaniu
- 1957** Otwarcie polskiego konsulatu w Sydney
- 1960** IX Zjazd Delegatów Rady – *walka na wszystkich frontach z komunizmem o wolność i niepodległość Polski oraz o wspieranie wszelkich inicjatyw w kraju zmierzających do podnoszenia ducha wolnościowego i niepodległościowego*
- 1968** Wypadki Marcowe w Polsce - prezydium Rady wyraża oburzenie postępowaniem reżimu w Warszawie
- 1968** Ostra reakcja prezydium Rady po inwazji państw Układu Warszawskiego na Czechosłowację
- 1970** Bunt stoczniowców w Gdańsku. Polonia australijska organizuje akcje protestacyjne oraz przeprowadza zbiórki pieniędzy na pomoc poszkodowanym
- 1971** PRL - *Plan pracy z Polonią w krajach kapitalistycznych* - ograniczać wpływ na Polonię emigracyjnych ośrodków antykrajowych i orientować Polonię na sympatię do PRL
- 1976** Przekazano 2700 dol. na pomoc poszkodowanym w wypadkach w Radomiu
- 1976** Poparcie Rady dla *Listu 59* przeciwko zmianom w Konstytucji PRL
- 1979** XVIII Zjazd Delegatów Rady - *Niepodległościowa postawa ideowa Rady jest powodem ustawicznego zwalczania jej przez czynniki reżimowe, pewne grupy emigracji politycznej oraz „jednostki o wybujałych ambicjach”*
- 1980** Strajki w Polsce i powstanie „Solidarności”
- 1979-81** Zebrano 10 tys. dol. na pomoc ruchom wolnościowym w Polsce
- 1981** Rada Naczelna powołuje Australian National Committee for Relief to Poland i inicjuje akcję „Help Poland Live”
- 1986-88** Konsulat PRL wspiera utworzenie Rady Koordynacyjnej Postępowych Organizacji Polonijnych w Australii jako opozycję dla Rady Naczelnej
- 1989** PRL - Przestaje działać, powstałe w 1955 r., Towarzystwo Łączności z Polonią Zagraniczną „Polonia” z zadaniem zachowania i rozwijania polskiej kultury wśród Polonii (poza ZSRR).

Polska (2)

Ukochany kraj, (...) ukochany, jedyny, nasz, polski.

(K.I. Gałczyński)

Długoletni prezes RNPA K.Łańcucki (1979-97) po odznaczeniu Komandorią Orderu Zasługi RP z Gwiazdą w towarzystwie ambasador RP A.Morawińską.

Prezes RNPA K.Majchrzak (1997-99). Prezydium Rady za jego kadencji organizuje pomoc poszkodowanym w „Powodzi Tysiąclecia” w Polsce.

Spotkanie Prezesa RNPA dra J.Rygielskiego (1999-2007, 2011-13) z prezydentem RP A.Kwaśniewskim (2004).

W 1997 r. Sejm RP ustanawia, że polskie tytuły naukowe mogą być przyznawane naukowcom polskim pracującym poza granicami kraju. M.Radny, wiceprezes RNPA (2017-) przyjmuje nominację profesorską od prezydenta RP L.Kaczyńskiego (2007).

Parlamentarzyści z Polski podczas spotkania z prezydium Rady Naczelnej (2007).

Rok 1990, symbolicznie, wyznacza nowy rozdział w historii Rady Naczelnej – współpraca z niepodległą, wolną Polską. Znakiem tego czasu staje się szereg przyjaznych Polonii uchwał Sejmu RP, Zjazdu Polonii i Polaków z Zagranicy organizowane w Polsce we współpracy z Radą Polonii Świata i Senatem RP, udział przedstawicieli Rady Naczelnej w pracach Polonijnej Rady Konsultacyjnej przy marszałku Senatu RP oraz długoletnia współpraca ze Stowarzyszeniem „Wspólnota Polska”.

KALENDARIUM

1988 Prezydium Rady zwraca się do premiera Australii o interwencję u władz PRL celem zapobieżenia tłumieniu strajków w Polsce oraz o zalegalizowanie „Solidarności”

1989 Interwencja Rady Naczelnej na rzecz pomocy ekonomicznej dla Polski. Rząd australijski asygnuje 5 mln dol. Zbiórka pod hasłem „Help Poland Live” przynosi 70 tys. dol. (koniec 1990)

1989 Porozumienie „Okrągłego Stołu” w Polsce - wybory do Sejmu i Senatu. Rada Naczelna przekazuje 8 tys. dol. na kampanię wyborczą ugrupowań opozycyjnych

1989 „Kontraktowe” wybory do Sejmu i Senatu. Rada wypowiada się przeciwko udziałowi Polonii australijskiej w wyborach. Głosuje ok 2 tys. Polaków

1990 Powstaje Stowarzyszenie „Wspólnota Polska” z zadaniem zacieśniania więzi Polski z Polonią, również z tą na wschodzie. W **2006** Powstaje Fundacja Wolność i Demokracja, której głównym celem jest pomoc rodakom na Wschodzie

1997 „Powódź Tysiąclecia” w Polsce. Rada Naczelna organizuje pomoc dla powodzian

2006 List Otwarty Prezydium Rady do premiera rządu RP z propozycją wystąpienia do władz Rosji o anulowanie dekretu J.Stalina (1939 r.) pozbawiającego polskiego obywatelstwa rodaków zamieszkałych na Kresach

2006 XXXVI Zjazd Delegatów Rady uchwala zakaz kontaktów prezydium Rady z tzw. Australijską Grupą Lustracyjną uznając jej działania za ingerencję obcego państwa, Polski, na terytorium Australii

2007 Delegacja parlamentarna RP w Australii

2008 XL Zjazd postanawia zredagować protest do władz RP w sprawie propozycji SLD/LiD aby poseł M.Borowski, przewodniczący Socjaldemokracji Polskiej, kandydował na przewodniczącego sejmowej Komisji Łączności z Polakami za Granicą.

Polska (3)

*Panie i Panowie, (...) jest tylko jedna partia polityczna.
Ona nazywa się Polska.*

(I.J.Paderewski, Sejm RP, 1919)

Przedstawiciele Polonii świata
w Senacie RP (2015).

Prezydent RP
A. Duda
z wyróżnionymi
polskimi
odznaczeniami
państwowymi
działaczami
polonijnymi
podczas spotkania
w Sydney (2018).

Marszałek Senatu RP B. Borusiewicz
i dr W. Wnuk, przedstawiciel
prezydium RNPA, podczas obrad
Polonijnej Rady Konsultacyjnej
(2006).

Polonijna Rada Konsultacyjna (2007). W
obradach udział bierze prezes RNPA
A. Alwast.

Minister spraw zagranicznych
W. Waszczykowski z członkiem
prezydium RNPA H. Kurylewskim
i ambasadorem RP w Australii
P. Milewskim (Australia, 2017).

Druga dekada XXI w. to trudny okres w relacjach Rady Naczelnej z Polską. Przestaje działać Polonijna Rada Konsultacyjna przy marszałku Senatu RP (2012-15, 2019-21). Fiaskiem kończy się wspierana przez polskie Ministerstwo Spraw Zagranicznych inicjatywa powołania, bez konsultacji z Polonią, światowego forum młodzieży polonijnej Quo Vadis (2009-2014). Fundacje polonijne w Polsce oferują kursy „Liderów Polonijnych” a pełnomocnik rządu ds. Polonii i Polaków za Granicą informuje o zamiarach utylizacji Polonii w planach polityki zagranicznej rządu RP... Czyżby nadszedł czas na refleksję o tożsamości, partnerstwie i podmiotowości Polonii?

KALENDARIUM

2002 Powołanie Polonijnej Rady Konsultacyjnej przy marszałku Senatu RP i utworzenie Funduszu Polonijnego (do dyspozycji Senatu RP). W pracach Rady (2002-2012) udział biorą przedstawiciele Rady Naczelnej

2009 Protest Rady Naczelnej przeciw nadaniu prezydentowi Ukrainy W. Juszczence doktora honoris causa Uniwersytetu Lubelskiego

2012 Ministerstwo Spraw Zagranicznych przedstawia plan współpracy rządu z Polonią. Fundusz polonijny przejmuje MSZ. Zawiesza działalność Polonijna Rada Konsultacyjna

2015 W wyborach powszechnych w Polsce wygrywa koalicja - Zjednoczona Prawica. Fundusz Polonijny wraca do Senatu RP. Polonijna Rada Konsultacyjna wznowia działalność

2016 Marszałek Senatu RP nominuje, wbrew oczekiwaniom Polonii, tzn. bez konsultacji z nią, swojego przedstawiciela z Australii w Polonijnej Radzie Konsultacyjnej

2017/8 W Australii przebywają z wizytą wicemarszałek Senatu RP M. Koc, minister kancelarii prezydenta K. Szczerski, członkowie Sejmowej Komisji Łączności z Polakami za Granicą M. Gosiewska i W. Ziemniak

2018 Prezydent RP A. Duda z wizytą w Australii

2018/19 Archiwiści z Polski pomagają w katalogowaniu archiwum SPK i MAPA

2019 W wyborach powszechnych Senat RP w Polsce przejmuje ugrupowania pozostające w opozycji do rządzącej prawicowej koalicji. Fundusz Polonijny przejmuje rząd RP. Ponownie przestaje działać Polonijna Rada Konsultacyjna przy marszałku Senatu RP.

2021 Spotkanie (on line) prezydium Rady Naczelnej z pełnomocnikiem rządu RP ds. Polonii i Polaków za Granicą J. Dziedziczakiem.

Młodzież

Zmieńmy się – będziemy mieli młodzież. P. Rutyna kiedyś przywiózł młodego na obrady – ale on uciekł. Na obecnych obradach też był młody – też poszedł.
(Protokół XIX. Zjazdu Rady Naczelnej, 1981)

Harcerze. Marayong 2018.
Z lewej - K.Dutkowski,
przewodniczący ZHP
Okręg Australia.

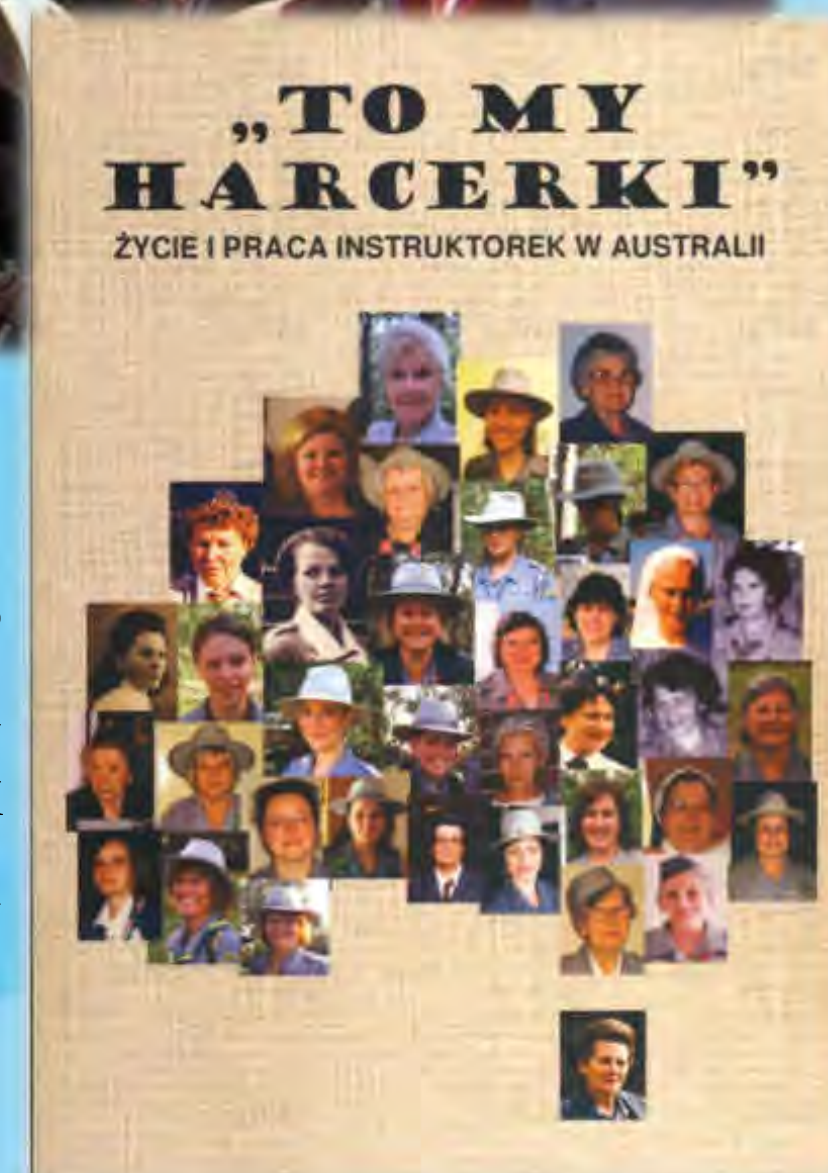

Najlepiej razem... Bieg Niepodległości, Sydney 2018.

Instruktorzy i harcmistrze ZHP
H.Drzymulska, Z. Drzymulski, szef
światowego ZHP, ostatni prezydent RP
na uchodźstwie R.Kaczorowski,
delegat rządu RP na NPW, wiceprezes
RNPA R.Treister (1983).

Wydawnictwo
Chorągwi
Harcerek
w Australii
(2010).

Imigracja końca lat 40-tych to imigracja młodych. Z czasem dorasta kolejne pokolenie młodzieży polonijnej. Uzupełnia ją imigracja solidarnościowa lat 80-tych, również ludzi młodych. Taki przekrój młodej Polonii w Australii to starcie potrzeb i celów w aktywności społecznej, politycznej i kulturalnej. Problem dostrzega Rada Naczelna organizując I Zjazd Polskiej Młodzieży w Australii już w 1966 roku oraz kolejny w roku 1982. W latach 2009-14 polskie Ministerstwo Spraw Zagranicznych inicjuje cykl konferencji młodzieżowych Quo Vadis. Trwa w swojej nieprzerwanej (od 1949 r.), niezależnej działalności harcerstwo (ZHP pgk Okręg Australia), ale problem młodzieży polonijnej ciągle wymyka się rozpoznaniu i definicjom pozostając wyzwaniem dla kolejnych zastępów działaczy polonijnych.

KALENDARIUM

- 1949** Powstaje Związek Harcerstwa Polskiego (ZHP) poza granicami kraju (pgk) Okręg Australia w Sydney i Adelajdzie, Melbourne i Brisbane (1950), Perth (1953) i Hobart (1971)
- 1960** 50-lecie ZHP – Jubileuszowy Zlot światowego ZHP pgk
- 1969 - 2017** Światowe Złoty (8) ZHP pgk z udziałem harcerzy z Australii
- 1966/7** I Zjazd Polskiej Młodzieży w Australii
- 1980** Sympozjum Młodzieżowe zorganizowane przez Radę Naczelną, SPK oraz Federację Organizacji Polskich w AP
- 1981** Rok Młodzieży ogłoszony przez Radę Koordynacyjną Polonii Wolnego Świata
- 1982** II Zjazd Polskiej Młodzieży w Australii
- 2003** I Światowy Złaz Wędrowniczy „Patrioci” (Fraser Island) - pierwszy światowy złaz ZHP pgk w Australii
- 2004** Okolicznościowy Zlot ZHP pgk w Polsce z udziałem delegacji z Australii
- 2008** 23. Światowe Dni Młodzieży w Sydney i wizyta papieża Benedykta XVI; grupa 700 polskich pielgrzymów z Australii i Polski gości w Marayong
- 2008** II Światowy Złaz Wędrowniczy ZHP w Great North Walk (Sydney) związany ze Światowymi Dniami Młodzieży
- 2009** Inicjatywa utworzenia światowego forum młodzieży polonijnej „Quo Vadis” (Kanada) wspierana przez polskie Ministerstwo Spraw Zagranicznych
- 2010** Obchody 100-lecia ZHP
- 2013** Konferencja „Quo Vadis” w Sydney
- 2021** ZHP Okręg Australia obejmuje swoim działaniem trzy obwody stanowe – Brisbane, Melbourne i Sydney.

Edukacja

Nic nie jest stracone, póki lud mówi swoim językiem
(Otar Ioselliani)

65-lecie Szkoły Polskiej w Ashfield (2019).

Uczniowie szkoły
polskiej w Polish Hill
River (ok. 1880).

40-lecie Matury Polskiej, Sydney (2019).

Delegaci i goście X Zjazdu
KOPA (1988).

Uczniowie szkół polonijnych z Australii, marszałek
Senatu RP T. Grodzki, opiekun kolonii z ramienia
Stowarzyszenia „Wspólnota Polska” D. Tyszkiewicz,
oraz opiekun uczniów, przewodnicząca KOPA
E. Cesarska, Warszawa (2019).

KALENDARIUM

- 1952** Działa Komisja Oświatowa Rady Naczelnej
- 1956** Powstaje Polska Macierz Szkolna w NSW
- 1960-64** Rada występuje do rządu australijskiego o wprowadzenie języka polskiego w szkołach australijskich
- 1964** Prezydium Rady Naczelnej zwołuje I Zjazd Oświatowy na którym powołano Komisję Oświatową Polonii Australijskiej (KOPA)
- 1977** Początek nauki języka polskiego przygotowującej uczniów do matury.
- 1978** Przewodniczący KOPA otrzymuje stałe miejsce w prezydium Rady Naczelnej
- 1979** Pierwsza grupa polskich uczniów przystępuje do egzaminu maturalnego z języka polskiego
- 1983** Zaczyna działalność Katedra Języka Polskiego na Uniwersytecie Macquarie w Sydney
- 1992** I Zjazd Polonii i Polaków z Zagranicy w Krakowie – Polonii australijskiej powierzono opiekę nad Komisją Oświaty i Szkolnictwa Polonijnego
- 1992** „Historyczny” XI Zjazd KOPA. Uczestniczy w nim Konsul RP P. Longchamps de Berrier. Zjazd wystosowuje list do prezydenta RP L. Wałęsy
- 2005** Na zaproszenie KOPA pierwsze wizyty ekspertów oświatowych z Polski
- 2008** A. Siedlecki, aktor, reżyser, pisarz, dziennikarz i wykładowca publikuje *Sekrety Techniki Aktorskiej - Jak uczyć*
- 2016** KOPA zostaje członkiem Światowego Kongresu Oświaty Polonijnej
- 2021** W Australii działa 21 polskich szkół społecznych na poziomie podstawowym, 6 kontynuuje naukę na poziomie szkoły średniej; 13 z tych szkół należy do KOPA, pozostałymi opiekują się lokalne organizacje polonijne
- 2021** Przewodniczący KOPA (E. Cesarska) zostaje członkiem Rady Oświaty Polonijnej przy polskim Ministerstwie Edukacji i Szkolnictwa Wyższego.

Szkoła polska w Australii pojawiła się wraz z pierwszymi emigrantami (1856). Jednak w dużej liczbie szkoły pojawiają się z przybyciem emigracji lat 1949-51. Rada Naczelna od początku swojej działalności wspiera szkolnictwo polonijne, ale bardziej systemowa pomoc pojawia się wraz z powołaniem Komisji Oświatowej Polonii Australijskiej. Edukacja polonijna to również polonijna współpraca międzynarodowa, a od 1992 roku, również współpraca z Polską.

Kultura

Kultura to (...) budowanie wartości, dla których warto żyć.

(Zbigniew Herbert)

Publiczność podczas XV. Festiwalu Polskim na Federation Square w Melbourne (2019).

Teatr „Zachęta” z Melbourne (1950).

V Święto Sportowe pod patronatem Rady Naczelnej (Melbourne 1969).
Przemawia J.Kleeberg.

Louise Turnbull, jedna z laureatek Konkursu im. Ewy Malewicz (2019).

XIV PolArt 2018 w Brisbane – najważniejszy Festiwal Kultury i Sztuki Polonijnej w Australii.
Koncert Finałowy.

Polonia australijska na XIX Światowych Letnich Igrzyskach Polonijnych, Gdynia (2019).

KALENDARIUM

1955 Działalność rozpoczyna najdłużej istniejący teatr polski w Australii - Teatr Stary w Adelajdzie, odznaczony Złotym Krzyżem Zasługi przez Rząd RP na uchodźstwie (**1976**)

1956 Polscy olimpijczycy ciepło przyjęci przez Polonię australijską

1966 Powstaje Towarzystwo Wiedzy o Polsce (Sydney, Melbourne, Adelajda)

1969 Polski Zespół Folklorystyczny „Mazowsze” w Australii

1973 Rok Kopernikański – Obchody organizuje Komitet przy Federacji Polskich Organizacji w Wiktorii

1975 Pierwszy Festiwal Kultury Polskiej na Antypodach - PolArt (Sydney). XIV Festiwal Kultury i Sztuki PolArt odbył się w Brisbane w 2018 r. Kolejny XV Festiwal odbędzie się w Sydney w 2021 r.

1997 Powstaje Polonijna Rada Sportowa „Olimpol” w Sydney

2000 Polscy olimpijczycy ponownie w Australii

2004 I Konkurs muzyczny dla młodzieży im. Ewy Malewicz (Sydney). Od **2019** część Dnia Muzyki Polskiej organizowanego przez Towarzystwo Polskiej Kultury w Melbourne (powst. **1995** r.) we współpracy z prezydium Rady Naczelnej

2005 Pierwsza edycja Festiwalu Polskiego na Federation Square w Melbourne. W XV edycji festiwalu w 2019 r. udział wzięło 60 tys osób

2016 Powstaje PolArt Inc. jako niezależny podmiot organizujący festiwale PolArt. PolArt Inc. jest członkiem Rady Naczelnej

2018 I Bieg Niepodległości w Klubie „Polonia” w Sydney inicjowany przez Polski Komitet Olimpijski oraz Stow. „Wspólnota Polska”

2019 XVIII Światowy Festiwal Polonijnych Zespołów Folklorystycznych (Rzeszów). Pierwszy festiwal odbył się w 1969 r. a zespoły z Australii występują na festiwalach od początku lat 90-tych.

Szeroko pojęta kultura towarzyszyła Polonii od początku powojennego osadnictwa w Australii. Tworzono teatry, kabarety, kluby sportowe i zespoły folklorystyczne. Entuzjazm tych pierwszych lat udziela się do dzisiaj uczestnikom, nie tylko Polakom, festiwalu PolArt i Festiwalu Polskich na Federation Square w Melbourne. Od 2019 w konkursie im. Ewy Malewicz młodzież australijska i polonijna wykonuje muzykę tylko polskich kompozytorów a muzyka Fryderyka Chopina pobrzmiwa w Międzynarodowych Konkursach Chopinowskich (Canberra - 2011, 2014, 2017).

Finanse

Cele Funduszu Wieczystego Milenium (1964)

- a/ subwencjonowanie prac instytucji kulturalno-naukowych,*
- b/ pomoc dla organizowania działalności młodzieżowej,*
- c/ prace Komisji Oświatowej Polonii Australijskiej,*
- d/ stypendia dla młodzieży pochodzenia polskiego,*
- e/ wspieranie akcji niepodległościowej.*

Inż. Stanisław Blum, najhojniejszy darczyńca Polonii australijskiej (1 mln dol.). Za jego przykładem poszli inni – Irena Gomółka (powiększyła kapitał Fundacji Bluma) śpiewaczka Ewa Malewicz, hm. Witold Szupryczyński, Zofia Jaskewycz (Fundusz Rodziny Rospondów), Janusz Franckiewicz, Natalia Kułakowska i Henryk Kitaszewski.

Gen. Juliusz Kleeberg, prezes RNPA w latach 1953-59 i 1960-70. Po tragicznej śmierci generała w 1970 roku Fundusz Wieczysty został nazwany jego imieniem.

hm. Witold Szupryczyński

Ewa Malewicz (1951).

Jednym z priorytetów działalności Rady pozostaje troska o finanse zorganizowanej Polonii. Poza Komisją Skarbu Narodowego, zajmującą się zbiórką funduszy na działalność Rządu RP na Uchodźstwie, Komisją Pomocy Polakom na Wschodzie, oraz Funduszem Pomocy Politycznej Polsce, wysiłki kierowano na pomoc finansową dla Polonii australijskiej w zakresie szkolnictwa i młodzieży oraz zachowania tradycji i kultury polskiej. Łącznie z Fundacją St. Bluma, najbardziej ofiarnego, indywidulanego darczyńcy, obecnie do dyspozycji Polonii pozostają fundusze o kapitale niemal 3.5mln dolarów. Ich wartość może niebawem znacznie wzrosnąć wraz z powołaniem Fundacji Henryka Kitaszewskiego (700 tys. dol.) oraz Funduszu SPK (900 tys. dol.).

KALENDARIUM

1955 Powstaje Komisja Skarbu Narodowego i jej stanowe oddziały
1961 Powstaje Fundusz Kulturalny im. S.Gruszki
1964 Powołano Fundusz Wieczysty Milenium jako Polonijny Pomnik Tysiąclecia. W **1971** Fundusz zmienia nazwę na Fundusz Wieczysty im. gen. J.Kleeberga
1987-89 Działa Fundusz Pomocy Politycznej Polsce
1996 Powstaje Fundusz PolArt (RNPA powiernikiem) przekazany organizacji PolArt Inc. w 2017 r. W **2008** r. powstaje Fundusz Rodziny Rospondów (Zofia Jaskewycz) przeznaczony na wsparcie Festiwalu PolArt
2000 Powstaje Fundusz Stanisława Bluma wspierający polskie szkolnictwo, organizacje młodzieżowe oraz wszelkie formy krzewienia polskiego języka i polskiej kultury na Antypodach z kapitałem początkowym ponad 1 mln dolarów. Projekty opiniowane są przez komisję społeczną powołaną przez prezydium RNPA na zaproszenie powiernika Funduszu, Equity Trustee (EQT) oraz Siostry Zmartwychwstanki z Melbourne. Ostateczna decyzja należy do EQT. Od **2018** r. Polish Youth Association z Perth swoje fundusze (400 tys. dol.) również lokuje w Fundacji Bluma
2004 Powstaje (RNPA) Fundusz im. Ewy Malewicz wspierający muzycznie uzdolnioną młodzież polonijną
2008 Powstaje Fundacja Kulturalna hm. Witolda Szupryczyńskiego wspierająca młodzież polonijną
2012 Dotacja J.Franckiewicza (105 000 dol.) zasila Fundusz Wieczysty im. gen. Kleeberga
2020 Na mocy umowy powierniczej pomiędzy prezydium RNPA a EQT, zarejestrowany zostaje fundusz „PCCA Perpetual Fund”, w skład którego wchodzi: Fundusz im. Ewy Malewicz oraz Fundusz Wieczysty Polonii Australijskiej, w tym Fundusz Janusza Franckiewicza oraz Fundusz Natalii Kułakowskiej. Kapitał początkowy 738 tys. dol.

Duszpasterstwo

Kapłan jest człowiekiem żyjącym samotnie po to, aby inni nie byli samotni.

(Jan Paweł II)

Jubileusz 60-lecia Towarzystwa Chrystusowego w Australii (2019).

Spotkanie Prezydium Rady Naczelnej z duszpasterstwem polonijnym (1961).

Jan Paweł II w Melbourne. Obok bp Sz. Wesoły, prezes RNPA K. Łańcucki oraz rektor Misji Katolickiej w Australii, ks. St. Wrona SCh. Prezes Łańcucki i ks. Wrona wspólnie przewodniczyli komitetowi organizacyjnemu wizyty. Komitet koordynacyjny ds. spotkania w Melbourne prowadzili ks. W. Słowik SJ oraz P. Kozieł, prezes Federacji Polskich Organizacji w Wiktorii.

Ks. L. Rogalski SJ, pierwszy polski kapłan w Australii (1870-1906).

Ks. W. Słowik SJ, długoletni członek Prezydium RNPA przy krypcie ks. Rogalskiego (2021).

KALENDARIUM

1870 Jezuita Leon Rogalski (Kraków) przybywa do parafii w Polish Hill River, AP

1945-2003 Opiekę duszpasterską nad Polonią Świata sprawują polscy biskupi rezydujący w Rzymie (J. Gawlina, W. Rubin, Sz. Wesoły)

1952 Stałe miejsce w prezydium Rady Naczelnej uzyskuje rektor Misji Katolickiej w Australii

1958 Wizyta abp J. Gawliny w Australii

1953-56 Protesty Polonii przeciwko uwięzieniu kard. S. Wyszyńskiego.

1962-66 Peregrynacja kopii obrazu Matki Boskiej Częstochowskiej w ośrodkach polonijnych w Australii

1966 Poświęcenie prz kard. N. Gilroy Polskiego Kościoła Matki Boskiej Częstochowskiej w Marayong

1964 Powstanie Milenijnego Funduszu Wieczystego Rady Naczelnej jako Polonijnego Pomnika Tysiąclecia

1966 Nadzwyczajny Zjazd Milenijny Rady Naczelnej w Sydney.

1967 Protest Polonii przeciw restrykcjom nałożonym na działalność kard. S. Wyszyńskiego w Polsce

1970 Wizyta abp Władysława Rubina w Australii

1973 Kard. Karol Wojtyła, późniejszy papież Jan Paweł II, z wizytą w Australii

1986 Podróż duszpasterska papieża Jana Pawła II do Australii

1988 Wizyta prymasa Polski kard. J. Glempa w Australii

2008 Wizyta papieża Benedykta XVI w Australii z okazji Światowych Dni Młodzieży

2019 Wizyta w Australii bp W. Lechowicza, delegata Komisji Episkopatu ds. Duszpasterstwa Emigracji Polskiej. Od **2003** opiekę duszpasterską nad Polonią przejmują biskupi pomocniczy rezydujący w diecezjach w Polsce.

Ważnym aspektem działalności Rady jest, i pozostaje nadal, współpraca z duszpasterstwem polonijnym. Jej kulminacją były obchody milenijne 1966 roku, z poświęceniem nowo wybudowanego kościoła polskiego w Marayong oraz wizyta w Australii Jana Pawła II w 1986 roku. Na potrzeby wizyty, wspólnym wysiłkiem komitetów organizacyjnego i koordynacyjnego zebrano kwotę ponad 100 tys. dolarów, a na spotkanie z Papieżem w Melbourne przybyło blisko 50 tys. Polaków. W całej Australii w spotkaniach z Janem Pawłem II udział wzięło ok. 900 tys. wiernych.

Australia

Zachowując lojalność wobec kraju osiedlenia, obowiązkiem naszym jest zabiegać, by rząd australijski podejmował akcje na rzecz przywrócenia Polsce niepodległości i poszanowania praw obywatelskich Narodowi Polskiemu (...)

(Deklaracja Ideowa Rady Naczelnej, 1971)

Powołanie Komitetu Doradczego ds. Wielokulturowości (1987). W pierwszym rządzie - premier Bob Hawke (trzeci z lewej) i wiceprzewodniczący komisji, Włodzimierz Wojak (drugi z prawej) były prezes Klubu Polskiego w Ashfield.

Powitanie gubernatora Australii Południowej, Hieu Van Lee, na uroczystości polonijnej (Dożynki) w Adelajdzie (2017)

Prezes RNPA K.Łańcucki i premier Wiktorii St.Brack.

Inauguracja kampanii "Help Poland Live" (HPL). Od lewej: Premier Australii M.Fraser z żoną, prezes RNPA K.Łańcucki i szef HPL F.Galbally (1981).

KALENDARIUM

1956 Prezydium Rady Naczelnej apeluje do rządu australijskiego o potępienie komunistycznego reżimu w Polsce

1960-62 Prezydium Rady koresponduje z rządem australijskim w sprawach polskich granic zachodnich i muru berlińskiego

1960-62 Prezydium Rady postuluje wprowadzenia języka polskiego do programów szkół średnich i utworzenie katedry języka polskiego na uniwersytecie w Sydney

1967 W proteście przeciwko szykanom rządu PRL względem kard. S.Wyszyńskiego udział biorą przedstawiciele władz australijskich i siedmiu grup narodowościowych

1971 Dochodzenie australijskiego Ministerstwa Spraw Zagranicznych w sprawie listu wicekonsula PRL w Sydney żądającego od firm polonijnych by nie zamieszczały ogłoszeń w niepodległościowym *Tygodniku Polskim*

1971 Akcja wśród polityków australijskich domagająca się potępienia zbrodni katyńskiej

1973 W uroczystościach Roku Kopernika w Melbourne udział bierze premier Australii G.Whitlam

1973-75 Memoriał Rady Naczelnej dla Komisji Senatu badającej zagrożenia dla działalności zorganizowanych grup etnicznych w Australii dotyczący represji reżimu PRL w stosunku do społeczeństwa polskiego w Australii

1977 Prezydium Rady współpracuje z Australijską Federacją Narodów Ujarzmionych

1981-85 Przewodniczącym *Australian National Committee for Relief to Poland* zostaje F.Galbally. W akcji *Help Poland Live* zebrano ponad 2 mln dol. w tym 1 mln dol. od rządu australijskiego. Akcji patronuje premier Australii, M.Fraser

1982 Po interwencji Rady Naczelnej rząd australijski zwalnia z podatku dochodowego dotacje na pomoc Polsce

1988 Po apelu Rady Naczelnej rząd australijski asygnuje na pomoc Polsce 5 mln dol.

1989 50. rocznica podpisania paktu Ribbentrop-Mołotow. W demonstracji (Canberra) uczestniczą senatorowie opozycji i strony rządzącej

1990 Po interwencji Rady Naczelnej premier B.Hawke zapewnia o poparciu rządu australijskiego dla udziału Polski w konferencji w sprawie zjednoczenia Niemiec i dla nienaruszalności polskiej granicy z Niemcami (2 plus 4).

Dziedzictwo

Przeszłość nie istnieje. Istnieje tylko pamięć.
(Andrzej Szczypiorski)

Muzeum i Archiwum Polonii Australijskiej gromadzi, zabezpiecza i udostępnia materiały muzealne i archiwalne dotyczące Polonii australijskiej oraz wydaje publikacje o historii polskiej emigracji w Australii.

Dbą o pamięć walczących o niepodległość Polski na frontach II wojny światowej.

Odśłonięcie pomnika T. Kościuszki. Cooma (1988).

PolArt Inc. organizuje cykliczne Festiwale Kultury i Sztuki Polonijnej w stolicach stanów Australii.

Organizacja zajmuje się promocją dokonań T. Kościuszki i P. Strzeleckiego. Jednym z jej celów jest utrzymanie nazwy Góry Kościuszki.

Towarzystwo promuje twórczość i postać Fryderyka Chopina oraz organizuje Konkursy Chopinowskie w Australii (2011, 2014, 2017).

Kościół i muzeum w Polish Hill River (1871) pozostają pod opieką Federacji Organizacji Polskich w Południowej Australii.

Koncert „Dla Niepodległej” zorganizowany przez Prezydium Rady Naczelnej na stulecie odzyskania niepodległości Polski (Sydney 2018).

Prowadzi działalność naukową, oświatową oraz kulturalną na rzecz badania i upamiętniania losów obywateli polskich w czasie II wojny światowej na terenach okupowanej Polski oraz na wychodźstwie.

KALENDARIUM

1696 Statek kpt. Willema de Vlamingha (Holandia) na zachodnim wybrzeżu Australii - w załodze jest 10 Polaków
1791 Australię opuszcza Ksawery Karnicki, podróżnik, wielorybnik
1853 Powstaje osada polska w Polish Hill River
1873 Podróżnik Sygurd Wiśniowski publikuje we Lwowie reportaż *Dziesięć lat w Australii*
1893 Publikacja A.Lewandowskiego *Polacy w Australii*, Przegląd Emigracyjny nr 3
1949 Powstaje Stowarzyszenie Polskich Kombatantów (SPK) w Australii
1962 L.Paszkowski wydaje w Londynie *Polacy w Australii i Oceanii 1790-1940*
1967 Otwarcie kaplicy-mauzoleum w Marayong
1982 J.Pakulski publikuje *Polish Migration in Hobart. A study of community formation*, University of Tasmania
1985 M.Kański publikuje *Poles in Australia*, AEPress, Melbourne
1988 Prezydium Rady inicjuje budowę pomnika T. Kościuszki w Cooma jako kontrakcję do odsłonięcia pomnika P.Strzeleckiego w Jindabyne, daru rządu PRL dla Australii
1991 Powstaje Muzeum i Archiwum Polonii Australijskiej w Melbourne
1996 Z.Derwiński publikuje *Działalność Polonii australijskiej na rzecz niepodległości Polski w latach 1945-1990*, Polskie Towarzystwo Naukowe na Obczyźnie, Londyn
2001 Powstaje Fundacja Kresy-Syberia
2006 Pierwszy Festiwal Kościuszkowski zorganizowany przez Kościuszko Heritage Inc.
2011 I Międzynarodowy Konkurs Chopinowski w Australii (Tow. Przyjaciół Chopina, Canberra)
2018 B.Żongołłowicz wyróżniona w konkursie historycznym MSZ za książkę *Konsul. Biografia Władysława Noskowskiego*
2020 Riho Okagami-Siedlecka publikuje w języku japońskim *Feniks Środkowej Europy, 1000 lat historii niezłomnej Polski*.

Wraz z pierwszymi Polakami przybyłymi do Australii w 1839 roku zaczyna się historia Polonii australijskiej. Opowieść, którą wtedy zaczęli snuć się do dzisiaj. Znaczona pamięcią pozostawia w Australii ślad który chcemy zachować tak by świadczył o tych pierwszych, o następnych, i aby świadczył o nas. Trwały ślad.

Dobre imię Polski, Polaków i Polonii

KALENDARIUM

*Jedynosc przywróć i prawdziwość: Niech prawo zawsze
prawo znaczy, a sprawiedliwość – sprawiedliwość.*

(Julian Tuwim, Modlitwa)

Promocja książki Lecha Paszkowskiego
Poles in Australia and Oceania 1790-1940.

Prezes RNPA K. Łańcucki, wręcza egzemplarz książki
L.Paszkowskiego ministrowi ds. imigracji - M.Young.
Autor L.Paszkowski, w środku.

Prezes RNPA K.Łańcucki wręcza egzemplarz książki
L.Paszkowskiego premierowi rządu federalnego Australii - B.Hawke.

Dobre imię Polski, Polaków i Polonii jest dobrem naczelnym. Od początku swojej działalności Rada nieustępliwie walczy o prawdziwe informacje i sprawiedliwe oceny naszego Kraju, Rodaków i nas samych, naszej historii i dokonań, naszych klęsk i zwycięstw. Ta walka zdaje się nie mieć końca, a typowym przykładem są „...polskie obozy koncentracyjne... Ale walka o „dobre imię...”, trwa na wielu frontach.

1962 Memoriał Rady do rządu federalnego w sprawie obraźliwych uwag prof. Wright'a na temat narodów słowiańskich.

1962 Protest Rady do rządu federalnego w sprawie książki H. Heney'a *In a Dark Glass* dyskredytującej P.Strzeleckiego

1975 Protest Rady do Komisarza ds. Porozumień i Łączności Grup Etnicznych w Australii przeciwko pominięciu wkładu Polaków do dorobku kulturalnego Australii

1980 Rada rozprowadza pośród polityków australijskich 40 egz. książki L.Fitzgibbona *Katyn - the Triumph of Evil*

1981 Apel Rady o rozprowadzanie broszury L. Paszkowskiego *Social Background of Sir P.Strzelecki and J.Conrad* w związku z akcją dyskredytującą P. Strzeleckiego

2005/6 Rada sponsoruje druk publikacji *Saving Jews in War-torn Poland*

2005 Biuletyny RNPA: *Mt Kościuszko - Our Highest Mountain*, *Polish Constitution Day*, i *Solidarność - 25 years* (red. główny dr Wł.Wnuk) rozpowszechniane wśród polityków australijskich

2006 Publiczna indagacja prezesa Rady dra J.Rygielskiego, przed *Productivity Commision*, w sprawie zmiany nazwy Góry Kościuszki

2007 Reakcja Rady na recenzje paszkwilu T.Grossa *Strach*

2006 Rada wspiera finansowo *Puls Polonii* w popularyzacji dorobku P.Strzeleckiego i T.Kościuszki

2010 Wizyta T.Grossa na Uniwersytecie Sydneyjskim. Akcja prostowania kłamstw w publikacjach T.Grossa

2012-20 *Canberra Times* publikuje tekst prezesa Organizacji Polskich w ACT odnośnie terminu *polskie obozy koncentracyjne* użytego w jednej z publikacji gazety. *The Australian* przeprosza za podobną publikację w **2015** r. Podobne protesty Rada wysłała do *Canberra Times* (**2016**) oraz telewizji Channel 9 (**2016**) oraz Channel 7 (**2020**)

2014 Prezydium reaguje na produkcję SBS *Nasze matki nasi ojcowie*

2018 Polemiczna reakcja prezydium Rady na list marszałka Senatu RP odnośnie noweli ustawy o IPN wprowadzającej kary pozbawienia wolności za rozpowszechnianie kłamliwych przekazów o Polsce i Polakach. Ustawa zostaje wkrótce ponownie zmieniona przez Sejm RP.

2020-21 Apel prezydium Rady o solidarność z prześladowanymi Polakami na Białorusi.

Wyróżnieni Medalem Rady Naczelnej 2009-2020

Alwast, Barbara ACT	Dutkowski, Krzysztof QLD	Jackiewicz, Kazimierz WA	Kremzer, Anna TAS	Nowakowski, Władysław VIC	Suduł, Zbigniew QLD
Amourous, Irena WA	Dzidek, Janusz WA	Jakimowicz, Zbigniew NSW	Krzymuska, Aleksandra SA	Ogrodzka, Maria WA	Szczepański, Edward VIC
Archabuz, Janina VIC	Dziedzic, Elżbieta VIC	Jakubowski, Józef VIC	ks. Słowik, Wiesław SJ VIC	Opoczyński, Zygmunt ACT	Szuba, Jan VIC
Balcerak, Krzysztof SA	Dziendziel, Alojzy TAS	Janus, Barbara VIC	Kudyba, Maria SA	Orłowska, Halina NSW	Szunejko, Halina WA
Bartkowiak, Ewa SA	Fabjanowski, Arkadiusz ACT	Janus, Stefan VIC	Kulikowski, Stanisław SA	Owsianowski, Wojciech PL	Szydłowska, Joanna ACT
Bernard, Gustaw VIC	Fibrich, Maciej QLD	Janus-Olchowik, Irena VIC	Kurgan, Jolanta SA	Paszkiewicz, Aleksander VIC	Ślaska-Bell, Irena ACT
Biały, Edward VIC	Filip, Bogumiła NSW	Jarosz, Józefa VIC	Kuropka, rodzina QLD	Paszkiewicz, Krystyna VIC	Tabor, Ala i Lew QLD
Biały, Stanisława VIC	Gajewski, Stefan ACT	Jasieńska-Wiacek, Maria WA	Kurylewski, Henryk QLD	Paszkowski, Lech VIC	Tarmas, Tadeusz NSW
Biedak, Kazimierz QLD	Galazkiewicz, Krystyna SA	Jordan, Krystyna NSW	Kurzak, Anna VIC	Pawlak, Zygmunt SA	Terech, Aleksander VIC
Bieliński, Zygmunt VIC	Gerus, Maria WA	Józefowicz, Michał QLD	łańcucki, Krzysztof VIC	Pawlik, Marian VIC	Tomaszewska, Irena ACT
Bilska, Jadwiga WA	Gierud, Edward VIC	Kamińska, Teresa VIC	Laszczak, Jozef TAS	Pędzinski, Eugeniusz VIC	Trofimiuk, Maria VIC
Bliszczyk, Bogusława VIC	Gołkowski, Andrzej QLD	Kazimierczak, Wiktoria WA	Leśniewska, Ewa SA	Piskozub, Marzena VIC	Ukleja, Marysia SA
Borowiecki, Jerzy VIC	Grabek, Adam TAS	Kiljańska-Całka, Wanda ACT	Lipska, Teresa VIC	Pluta, Zbyszek NSW	Wikarjusz, Leszek QLD
Cesarska, Elżbieta NSW	Grabek, Ewa Teresa TAS	Kizeweter, Alina NSW	Lorenc, Maria QLD	Płatek, Bogdan VIC	Wittholtz, Florian SA
Chorążyczewski, Józef NSW	Grabek, Teresa TAS	Kleeberg, Andrzej ACT	łacek, Bronisław NSW	Płazińska, Aleksandra ACT	Wnuk, Włodzimierz VIC
Chór Syrena VIC	Graff, Jerzy VIC	Klim, Jerzy (George) ACT	łużna, Krystyna SA	Podbereźna, Helena QLD	Wojtkowski, Jerzy VIC
Ciechanowska, Elżbieta QLD	Grant, Walentyna SA	Klok, Józef SA	Machnacki, Grzegorz VIC	Powałko, Danuta SA	Wołoczko-Smolucha, Danuta VIC
Cisło, Adam i Wanda TAS	Gręda-Bogusz, Sylwia VIC	Knappe, Maria WA	Macionis, Nina QLD	Puczkowski, Stanisława SA	Woliński, Piotr WA
Cyganiuk, Zosia NSW	Gromann, Daniel konsul gen. RP	Koch, Zdzisław QLD	Malecka, Irena SA	Prasolik, Aleksander NSW	Woźniak, Sabina WA
Czapska, Barbara TAS	Gruszka, Ewa SA	Kolosowski, Ludwig QLD	Malinowska, Halina NSW	Radna, Elżbieta NSW	Wójcik, Władysław VIC
Czauderna, Stefan VIC	Grygorcewicz, Jadwiga WA	Koło Polek w Hobart TAS	Marczewski, Eugeniusz WA	Rogoyska, Eta ACT	Wróblewska, Kazimiera QLD
Czech, Barbara VIC	Grzesiak, Kazimierz VIC	Kołodziej, Krystyna SA	Merwart, Joanna VIC	Roslan, Ewa ACT	Zarzycka, Stefania WA
Czekalowski, Edmund WA	Gur, Irena QLD	Kołodziej, Stanisław SA	Mikołajczak, Krystyna ACT	Rutkowski, Jan SA	Zerger, Zbigniew VIC
Daniels, Urszula QLD	Gwizdalla, Krystyna QLD	Kopras, Andrzej (Andrew) ACT	Mikołajczak, Katarzyna ACT	Rutyna, Franciszek QLD	Zespół P i T Łowicz VIC
Davies, Norman VIC	Holda, Monika VIC	Kosenko, Eugeniusz VIC	Mikołajczak, Marek ACT	Skalban, Małgorzata SA	Zespół P i T Polonez VIC
Derwiński, Zdzisław VIC	Horky, Wanda ACT	Kościuszko Heritage NSW	Mikołajski, Stanisław NSW	Skrzypczak, Stanisław QLD	Związek Polaków w Melb. VIC
Dobrucki, Jan NSW	Horn, Rosanna ACT	Koter-Rosiak, Maria NSW	Mikowiec, Wanda WA	Smolarek, Jan VIC	Zyzniewski, Lilia SA
Donati, Elizabeth NSW	Hube, Alicia WA	Kowalczuk, Daniela VIC	Munk, Andrzej SA	Smolińska, Stanisława SA	Żarczyński, Władysław NSW
Drahan, Adam VIC	Iwanowska, Bożena VIC	Kowalski, Stanisław (Stan) ACT	Niemiec Warcik, Barbara SA	Sobecki, Zenon SA	Żurawska, Jolanta NSW
Drozd, Danuta TAS	Jabłoński, Edmund i Marta TAS	Kowaluk, Irena TAS	Niemotko, Waldemar NSW	Solka-Krajewska, Jadwiga NSW	Życińska, Maria VIC
Dudek, Franciszek NSW	Jackiewicz, Halina WA	Krajewski, Jerzy NSW	Nowak, Marysia NSW	Suchowiecki, Jan QLD	

Organizacje Członkowskie Rady Naczelnej - 2021

Federacja Polskich Organizacji w Australii Południowej (skupia 17 polonijnych organizacji stanowych)

Federacja Polskich Organizacji w Nowej Południowej Walii (skupia 23 polonijne organizacje stanowe)

Federacja Polskich Organizacji w Queensland (skupia 9 polonijnych organizacji stanowych)

Federacja Polskich Organizacji w Wiktorii (skupia 44 polonijne organizacje stanowe)

Klub Polski, Ashfield (Sydney)

Komisja Oświatowa Polonii Australijskiej, KOPA (skupia 13 szkół polskich)

Kościuszko Heritage Inc.

Kresy-Siberia (Australia) Ltd

Muzeum i Archiwum Polonii Australijskiej

Polonia w Australii Zachodniej (skupia 6 polonijnych organizacji stanowych)

Polska Macierz Szkolna w Nowej Południowej Walii (skupia 3 szkoły polskie działające w NPW)

Polska Szkoła Sobotnia im. Ojca Kasjana Wolaka w Brisbane

Polish Visual and Performing Arts in Australia and New Zealand Inc. , PolArt Inc. (skupia 11 zespołów folklorystycznych)

Polski Klub w Darra (Brisbane)

Polskie Biuro Opieki Społecznej (Melbourne)

Polski Zespół Folklorystyczny „Syrenka” (Sydney)

Rada Organizacji Polskich w Australijskim Terytorium Stołecznym (skupia 8 polonijnych organizacji stanowych)

Stowarzyszenie Polskich Kombatantów (SPK) w Australii (skupia 5 regionalnych kół SPK)

Związek Harcerstwa Polskiego (pgk) Okręg Australia (skupia 3 obwody stanowe ZHP - Brisbane, Melbourne, Sydney)

Związek Polaków w Hobart, Tasmania (skupia 10 polonijnych organizacji stanowych)

Związek Polski w Newcastle